

II

(Akty, ktorých uverejnenie nie je povinné)

EURÓPSKY HOSPODÁRSKY PRIESTOR

DOZORNÝ ORGÁN EZVO

ROZHODNUTIE DOZORNÉHO ORGÁNU EZVO

č. 262/02/COL

z 18. decembra 2002,

ktorým sa tridsiatypiatykrát menia a dopĺňajú Procesné a hmotné pravidlá v oblasti štátnej pomoci zavedením nových usmernení o metodike zameranej na analýzu štátnej pomoci v súvislosti s uviaznutými nákladmi

DOZORNÝ ORGÁN EZVO,

SO ZRETELOM NA Dohodu o Európskom hospodárskom priestore ⁽¹⁾, najmä na jej články 61 až 63,

SO ZRETELOM NA Dohodu medzi štátmi EZVO o zriadení dozorného orgánu a Súdneho dvora ⁽²⁾, najmä na jej článok 24 a článok 1 protokolu 3,

KEĎŽE podľa článku 24 Dohody o dozore a súde Dozorný orgán EZVO uvedie do platnosti ustanovenia Dohody o EHP týkajúce sa štátnej pomoci,

KEĎŽE podľa článku 5 ods. 2 písm. b) Dohody o dozore a súde Dozorný orgán EZVO vydáva oznámenia alebo usmernenia o otázkach, ktorými sa zaoberá Dohoda o EHP, ak to uvedená dohoda alebo Dohoda o dozore a súde jednoznačne ustanovujú, alebo ak to Dozorný orgán EZVO pokladá za nutné,

PRIPOMÍNAJÚC Procesné a hmotné pravidlá v oblasti štátnej pomoci ⁽³⁾, prijaté 19. januára 1994 Dozorným orgánom EZVO ⁽⁴⁾,

KEĎŽE dňa 26. júla 2001 prijala Európska komisia oznámenie, v ktorom stanovila zásady, podľa ktorých bude analyzovať štátnu pomoc v súvislosti s uviaznutými nákladmi v sektore elektrickej energie ⁽⁵⁾,

KEĎŽE toto oznámenie má význam aj pre Európsky hospodársky priestor,

KEĎŽE sa v rámci celého Európskeho hospodárskeho priestoru má zabezpečiť jednotné uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci EHP,

KEĎŽE podľa bodu II s názvom „VŠEOBECNÉ“ na konci prílohy XV k Dohode o EHP má Dozorný orgán EZVO prijať po porade s Komisiou právne akty zodpovedajúce právnym aktom, ktoré prijala Komisia ES na zabezpečenie rovnakých podmienok hospodárskej súťaže,

⁽¹⁾ Ďalej len Dohoda o EHP.

⁽²⁾ Ďalej len Dohoda o dozore a súde.

⁽³⁾ Ďalej len usmernenia o štátnej pomoci.

⁽⁴⁾ Pôvodne uverejnené v Ú. v. ES L 231, 3.9.1994, dodatok EHP č. 32.

⁽⁵⁾ Oznámenie je možné si prečítať na internetovej stránke Komisie:

http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/legislation/stranded_costs/en.pdf

PO KONZULTÁCII s Európskou komisiou,

PRIPOMÍNAJÚC, že Dozorný orgán EZVO konzultoval túto problematiku s členskými štátmi EZVO na multi-laterálnom stretnutí 19. októbra 2001,

ROZHODOL TAKTO:

1. Usmernenia o štátnej pomoci sa menia a dopĺňajú pridaním novej kapitoly 21; *Metodika zameraná na analýzu štátnej pomoci v súvislosti s viaznutými nákladmi*. Nová kapitola je k tomuto rozhodnutiu pripojená ako príloha I.
2. Štáty EZVO budú informované listom vrátane kópie rozhodnutia a prílohy I.
3. Európska Komisia bude informovaná v súlade s písmenom d) protokolu 27 k Dohode o EHP prostredníctvom kópie tohto rozhodnutia vrátane prílohy I.
4. Rozhodnutie spolu s prílohou I bude uverejnené v oddiele EHP *Úradného vestníka Európskych spoločenstiev* a dodatku EH k *Úradnému vestníku Európskych spoločenstiev* v po tom, čo štáty EZVO vyjadria súhlas s primeranými opatreniami.
5. Znenie tohto rozhodnutia v anglickom jazyku je autentické.

V Bruseli 18. decembra 2002

Za Dozorný orgán EZVO

Einar M. BULL
predseda

Hannes HAFSTEIN
člen kolégia

PRÍLOHA

„21. METODIKA ZAMERANÁ NA ANALÝZU ŠTÁTNEJ POMOCI V SÚVISLOSTI S UVIAZNUTÝMI NÁKLADMI

21.1. ÚVOD

- (1) Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 96/92/ES z 19. decembra 1996 o spoločnej právnej úprave vnútorného trhu s elektrickou energiou ⁽¹⁾ (ďalej uvádzaná ako ‚smernica‘ alebo ‚smernica 96/92/ES‘) vytvorila základy pre zavedenie hospodárskej súťaže v rámci európskeho elektroenergetického priemyslu.
- (2) Uvedená smernica bola rozhodnutím Spoločného výboru EHP č. 168/1999 ⁽²⁾ začlenená do Dohody o EHP.
- (3) Postupný prechod od značne obmedzenej hospodárskej súťaže k fungujúcej hospodárskej súťaži v rámci EHP musí prebiehať za prijateľných hospodárskych podmienok, ktoré zohľadňujú osobitné znaky elektroenergetického priemyslu. Táto problematika bola už obširne spracovaná v texte uvedenej smernice.
- (4) Článok 24 smernice dovoľuje štátom EZVO pozdržať uplatnenie niektorých z ustanovení smernice formou prechodného obdobia, čo im umožní vyrovnáť sa s niekoľkými veľmi osobitými situáciami. Mechanizmy poskytovania štátnej pomoci slúžiace k tomu, aby pomohli elektroenergetickým podnikom prispôsobiť sa zavedeniu hospodárskej súťaže za priaznivých podmienok, nespádajú pod výnimky ustanovené v článku 24.
- (5) Účelom týchto usmernení je objasniť, ako má na základe smernice 96/92/ES dozorný orgán v úmysle uplatniť pravidlá Dohody EHP pri štátnej pomoci takéhoto druhu. Tieto usmernenia sa nedotýkajú pravidiel poskytovania štátnej pomoci, uvedených v iných relevantných rámcoch, usmerneniach a oznámeniach. Dozorný orgán bude pokračovať najmä v schvaľovaní regionálnej a environmentálnej pomoci v súlade s príslušnými usmerneniami. Podobne aj pomoc, ktorú nemožno schváliť podľa článku 61 Dohody o EHP, bude dozorný orgán v prípade potreby skúmať podľa článku 59 ods. 2 Dohody o EHP.

21.2. PRECHODNÉ OPATRENIA A ŠTÁTNA POMOC

- (1) Článok 24 smernice 96/92/ES, ktorý bol upravený článkom 1 písm. i) rozhodnutia Spoločného výboru EHP č. 168/1999 z 26. novembra 1999, stanovuje, že dozorný orgán môže schváliť prechodné opatrenia, ktoré dočasne pozastavujú uplatňovanie smernice ⁽³⁾:

„Štáty EZVO, v ktorých záväzky alebo záruky prevádzky vydané pred nadobudnutím účinnosti rozhodnutia Spoločného výboru EHP č. 168/1999 z 26. novembra 1999 nebude možné vzhľadom na ustanovenia tohto rozhodnutia s plniť, môžu požiadať o prechodný režim podľa článku 24 ods. 1 a 2. Žiadosti o prechodný režim sa musia notifikovať Dozornému orgánu EZVO najneskôr do šiestich mesiacov od nadobudnutia účinnosti rozhodnutia Spoločného výboru EHP č. 168/1999 z 26. novembra 1999.“

- (2) Vzhľadom na súčasný stav je Dozorný orgán EZVO toho názoru, že rozhodnutia, ktoré prijme v súlade s článkom 24, môžu vytvoriť prechodný režim iba v tých prípadoch, v ktorých dozorný orgán už predtým zistil, že opatrenia oznámené členskými štátmi EZVO podľa uvedeného článku nie sú zlučiteľné s ustanoveniami uvedenými v kapitolách IV, V, VI a VII smernice. Podľa článku 24 smernice môže výnimku z uvedených ustanovení schváliť iba dozorný orgán.
- (3) Podobne i niektorým zo štátov EZVO zavedený systém poplatkov spravovaných prostredníctvom fondu a určených na vyrovnanie nákladov plynúcich z povinností alebo záruk, ktoré pravdepodobne nebude možné pri uplatňovaní rozhodnutia č. 168/1999 splniť, nepredstavuje opatrenie, ktoré by oprávňovalo k poskytnutiu prechodného režimu podľa článku 24 smernice 96/92/ES dozorným orgánom; takéto opatrenie si nevyžaduje poskytnutie výnimky z príslušných kapitol smernice. Na druhú stranu však môže predstavovať štátnu pomoc, na ktorú sa vzťahuje článok 61 k Dohode o EHP a protokol 3 k Dohode medzi štátmi EZVO o zriadení dozorného orgánu a súdneho dvora.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 27, 30.1.1997, s. 20.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 61, 1.3.2001, s. 23 a dodatok EHP č. 11, 1.3.2001, s. 221.

⁽³⁾ Článok 3 rozhodnutia č. 168/1999 uvádza: „Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť 27. novembra 1999 za predpokladu, že Spoločnému výboru EHP boli predložené všetky notifikácie podľa článku 103 odsek 1 dohody“.

- (4) Cieľom týchto usmernení je ukázať, ako dozorný orgán zamýšľa uplatňovať pravidlá o štátnej pomoci uvedené v Dohode o EHP v prípadoch opatrení pomoci určených na kompenzovanie nákladov plynúcich z povinností alebo záruk, ktoré podľa ustanovení uvedených v rozhodnutí 168/1999 už ďalej nie je možné plniť. Usmernenia sa nevzťahujú na opatrenia, ktoré nemožno klasifikovať ako štátnu pomoc v zmysle článku 61 ods. 1 Dohody o EHP.

21.3. DEFINÍCIA OPRÁVNENÝCH UVIAZNUTÝCH NÁKLADOV

- (1) Spomenuté povinnosti alebo záruky prevádzky sú zvyčajne označované ako 'uviaznuté náklady'. V praxi môžu mať rôznu podobu: dlhodobé kúpne zmluvy, investície realizované s implicitnou alebo explicitnou garanciou odbytu, investície realizované nad rámec bežných aktivít atď. Aby mohli byť uviaznuté náklady klasifikované ako oprávnené, a teda byť uznané dozorným orgánom, musia povinnosti alebo záruky spĺňať nasledovné kritériá:
- (a) 'Povinnosti alebo záruky prevádzky', ktoré mohli byť príčinou vzniku uviaznutých nákladov musia pochádzať z obdobia pred 27. novembrom 1999, teda pred nadobudnutím účinnosti rozhodnutia č. 168/1999.
 - (b) Existencia a platnosť takýchto povinností alebo záruk sa preukazuje vzhľadom na príslušné právne a zmluvné ustanovenia a vzhľadom na právne súvislosti, za ktorých boli prijaté.
 - (c) Tieto povinnosti alebo záruky prevádzky musia prinášať riziko, že nebudú splnené vzhľadom na ustanovenia v smernici 96/92/ES. Aby mohli byť povinnosti alebo záruky označené za uviaznuté náklady, musia sa na základe dôsledkov plynúcich zo smernice stať nehospodárnymi a musia značne ovplyvniť konkurencieschopnosť dotknutých podnikov. Okrem toho musia mať za následok, že podniky budú vytvárať účtovné položky (napr. rezervy), ktorých úlohou bude vyjadriť predvídateľný dosah povinností alebo záruk.

Predovšetkým tam, kde by v dôsledku predmetných povinností alebo záruk mohla byť ohrozená životaschopnosť podnikov z dôvodu neposkytnutia pomoci alebo prechodných opatrení, sa pri týchto povinnostiach alebo zárukách vychádza z predpokladu, že vyhovujú podmienkam stanoveným v predošlom článku.

Vplyv takýchto povinností alebo záruk na konkurencieschopnosť alebo životaschopnosť dotknutých podnikov bude posudzovaný na konsolidovanej úrovni. Pri povinnostiach alebo zárukách, ktoré majú predstavovať uviaznuté náklady musí byť možné preukázať vzťah príčin a následkov medzi nadobudnutím účinnosti rozhodnutia č. 168/1999 a ťažkosťami, ktoré dotknuté podniky majú pri plnení alebo zabezpečovaní takýchto povinností alebo záruk. Aby mohol byť takýto vzťah príčin a následkov preukázaný, dozorný orgán zohľadní akýkoľvek pokles cien elektrickej energie alebo straty v podieloch na trhu, ktoré dotknuté podniky utrpeli. Povinnosti alebo záruky, ktoré nemohli byť splnené bez ohľadu na nadobudnutie účinnosti rozhodnutia č. 168/1999, nepredstavujú uviaznuté náklady.

- (d) Takéto povinnosti alebo záruky musia byť neodvolateľné. Ak niektorý podnik má možnosť úhradou zrušiť tieto povinnosti alebo záruky, alebo ich upraviť, je potrebné túto skutočnosť zohľadniť pri výpočte oprávnených uviaznutých nákladov.
- (e) Povinnosti alebo záruky, ktoré spájajú podniky patriace do jednej a tej istej skupiny, nemožno označiť ako uviaznuté náklady.
- (f) Uviaznuté náklady sú hospodárskymi nákladmi, ktoré musia zodpovedať sumám skutočne investovaným, uhradeným alebo splatným na základe povinností alebo záruk; paušálne výpočty preto nemôžu byť akceptované, iba ak by mohlo byť preukázané, že odrážajú hospodársku skutočnosť.
- (g) Uviaznuté náklady sa musia udávať po odpočte príjmov, ziskov alebo pridanej hodnoty súvisiacich s povinnosťami alebo zárukami, z ktorých plynú.
- (h) Uviaznuté náklady musia byť hodnotené po odpočte vyplatenej alebo splatnej pomoci vzhľadom na aktíva, ktorých sa týkajú. Ak povinnosť alebo záruka prevádzky zodpovedá investícii, ktorá je predmetom štátnej pomoci, musí byť hodnota pomoci odpočítaná z uviaznutých nákladov, ktoré plynú z povinností a záruk.

- (i) Ak uviaznuté náklady vznikajú z povinností alebo záruk, ktoré sú obtiažne splniteľné vzhľadom na rozhodnutie č. 168/1999, zohľadní sa pri výpočte oprávnených uviaznutých nákladov skutočný časový vývoj hospodárskych a konkurenčných podmienok v rámci vnútroštátnych a spoločných trhov elektrickej energie. Najmä vtedy, ak by povinnosti alebo záruky mohli predstavovať uviaznuté náklady z dôvodu predvídateľného poklesu cien elektrickej energie, musia sa pri výpočte uviaznutých nákladov zohľadniť skutočné pohyby cien elektrickej energie.
- (j) Náklady amortizované pred začlenením rozhodnutia č. 168/1999 do vnútroštátnych právnych predpisov nemôžu byť uznané ako uviaznuté náklady. Rezervy alebo amortizácia aktív uvedená v súvahe dotknutého podniku s jasným zámerom zohľadniť predvídateľné vplyvy rozhodnutia, môžu predstavovať uviaznuté náklady.
- (k) Oprávnené uviaznuté náklady nesmú prekročiť minimálnu úroveň potrebnú na to, aby dotknuté podniky mohli pokračovať v plnení alebo zabezpečovaní povinností alebo záruk, ktorých sa týka rozhodnutie č. 168/1999⁽¹⁾. Tieto náklady preto budú musieť byť vypočítané pri zohľadnení najhospodárnejšieho riešenia (bez pomoci) z pohľadu dotknutých podnikov. Toto môže okrem iného zahŕňať ukončenie povinností alebo záruk, ktoré spôsobili vznik uviaznutých nákladov, alebo likvidáciu všetkých alebo časti aktív, ktoré spôsobili vznik uviaznutých nákladov (tam, kde to neprotirečí základným princípom povinností alebo záruk).
- (l) Náklady, ktoré niektoré podniky môžu byť nútené znášať po uplynutí časového horizontu uvedeného v článku 26 smernice (26. november 2006), nemôžu predstavovať oprávnené uviaznuté náklady v zmysle tejto metodiky⁽²⁾. Ak je to však nevyhnutné, dozorný orgán môže náležite zohľadniť takéto povinnosti alebo záruky a v prípade potreby ich môže uznať za oprávnené uviaznuté náklady počas ďalšej fázy zavádzania spoločného trhu elektrickej energie.
- (m) V prípade štátov EZVO, ktoré otvárajú svoje trhy rýchlejšie než to požaduje Spoločný výbor EHP v rozhodnutí č. 168/1999, môže dozorný orgán súhlasiť s tým, že bude za oprávnené uviaznuté náklady podľa tejto metodiky považovať náklady, ktoré niektoré podniky musia znášať po uplynutí časového horizontu uvedeného v článku 26 smernice, ak tieto náklady vznikajú ako dôsledok povinností alebo záruk vyhovujúcich kritériám uvedeným v písmenách a) až l) oddielu 21.3 tohto dokumentu za predpokladu, že sú obmedzené na obdobie nepresahujúce 31. december 2010.

21.4. UVIAZNUTÉ NÁKLADY A ŠTÁTNA POMOC

- (1) Všeobecná zásada stanovená v článku 61 ods. 1 Dohody o EHP hovorí, že štátna pomoc je zakázaná. Odsedy 2 a 3 tohto článku uvádzajú niekoľko výnimiek z tohto všeobecného pravidla. Okrem toho v súlade s článkom 59 ods. 2 Dohody o EHP „podniky poverené poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu alebo podniky, ktoré majú povahu fiskálneho monopolu“ podliehajú pravidlám uvedeným v Dohode o EHP, najmä pravidlám hospodárskej súťaže za predpokladu, že ich uplatňovanie neznemožňuje právne alebo v skutočnosti plniť určité úlohy, ktoré im boli zverené. V každom prípade nesmie byť rozvoj obchodu ovplyvnený v takom rozsahu, ktorý by bol v rozpore so záujmami zmluvných strán.
- (2) Štátna pomoc zodpovedajúca oprávneným uviaznutým nákladom definovaným v týchto usmerneniach je určená na to, aby elektroenergetickým podnikom uľahčila prechod ku konkurenčnému trhu s elektrickou energiou. Dozorný orgán môže takúto pomoc hodnotiť kladne, pokiaľ je narušenie hospodárskej súťaže na druhej strane vyvážené prínosom tejto pomoci pre dosiahnutie spoločného cieľa, ktorý by trhové sily nemohli dosiahnuť. Narušenie hospodárskej súťaže, ktoré je spôsobené poskytnutím pomoci vyplatenej s cieľom uľahčiť elektroenergetickým podnikom prechod od prevažne uzavretého trhu na sčasti liberalizovaný trh nemôže byť, ak sú trvanie a vplyv tohto narušenia obmedzené, v rozpore so spoločným záujmom. Liberalizácia trhu s elektrickou energiou je totiž hlavným záujmom trhu EHP a prispieva k vytvoreniu vnútorného trhu. Dozorný orgán takisto zastáva názor, že pomoc poskytnutá z dôvodu uviaznutých nákladov umožňuje elektroenergetickým podnikom znížiť riziká súvisiace s ich pôvodnými povinnosťami alebo zárukami, a preto ich môže povzbudiť k dlhodobým investíciám. Napokon, ak by nejestvovala žiadna možnosť kompenzácie uviaznutých nákladov, bolo by riziko, že dotknuté podniky môžu preniesť celkové náklady spojené s ich neekonomickými povinnosťami alebo zárukami na svojich zákazníkov, väčšie.

⁽¹⁾ V prípade dlhodobej kúpnej alebo predajnej zmluvy budú uviaznuté náklady vypočítané tak, že sa porovnávajú s podmienkami, za ktorých by bol podnik za bežných okolností na liberalizovanom trhu schopný predáť alebo nakúpiť výrobky za inak rovnakých predpokladov.

⁽²⁾ Toto treba chápať tak, že investície, ktoré nemožno nahradiť, alebo ktoré nie sú ekonomicky životaschopné v dôsledku liberalizácie vnútorného trhu elektrickej energie, môžu podnietiť vznik uviaznutých nákladov v zmysle tejto metodiky, vrátane prípadov keď pokračujú časový horizont roku 2006. Okrem toho povinnosti alebo záruky, ktoré musia byť po 26. novembri 2006 nevyhnutne ďalej plnené, pretože by inak mohli vzniknúť vysoké riziká v súvislosti s ochranou životného prostredia, verejnej bezpečnosti, sociálnou ochranou pracujúcich alebo bezpečnosťou elektrických sietí, môžu, ak sú riadne zdôvodnené, spôsobiť vznik oprávnených uviaznutých nákladov v zmysle tejto metodiky.

- (3) Pomoc, ktorá slúži na kompenzáciu uviaznutých nákladov v rámci elektroenergetického priemyslu, môže byť ďalej v porovnaní s inými liberalizovanými sektormi odôvodnená skutočnosťou, že liberalizácia trhu s elektrickou energiou nebola sprevádzaná ani rýchlejšim technologickým vývojom, ani zvýšeným dopytom a tiež skutočnosťou, že je v záujme ochrany životného prostredia, zabezpečenia dodávok elektrickej energie a hladkého fungovania ekonomík krajín EHP len ťažko predstaviteľné, že by sa čakalo s poskytnutím štátnej pomoci až do chvíle, keď sa elektroenergetické podniky dostanú do ťažkostí.
- (4) V tomto kontexte dozorný orgán zastáva názor, že pomoc určená na vyrovnanie uviaznutých nákladov v bežnej situácii spĺňa podmienky na uplatnenie výnimky podľa článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP, ak uláhačuje vývoj určitých hospodárskych činností bez toho, aby negatívne ovplyvňovala trhové podmienky v rozsahu, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom.
- (5) Bez toho, aby sa dotkol osobitných ustanovení uvedených v usmernení dozorného orgánu o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci EHP, vrátane usmernení o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia⁽¹⁾, dozorný orgán môže v zásade pomoc určenú na vyrovnanie oprávnených uviaznutých nákladov označiť za zlučiteľnú s článkom 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP, ak táto spĺňa nasledovné kritériá:
- (a) Pomoc musí slúžiť na vyrovnanie oprávnených uviaznutých nákladov, ktoré boli jasne určené a vyčlenené. Pomoc nesmie za žiadnych okolností presahovať výšku oprávnených uviaznutých nákladov.
 - (b) Systém vyplácania pomoci musí umožňovať zohľadnenie budúceho vývoja hospodárskej súťaže. Takýto vývoj môže byť vo všeobecnosti hodnotený pomocou merateľných faktorov (ceny, podiel na trhu, iné relevantné faktory uvedené štátom EZVO). Keďže zmeny podmienok hospodárskej súťaže majú priamy efekt na výšku oprávnených uviaznutých nákladov, výška vyplatennej pomoci bude nutne závisieť od vývoja skutočnej hospodárskej súťaže a pri výpočte postupne vyplácanej pomoci sa budú musieť zohľadňovať zmeny v relevantných faktoroch, aby mohol byť vyhodnotený stupeň dosiahnutej hospodárskej súťaže.
 - (c) Štát EZVO sa musí zaviazat, že dozornému orgánu zašle výročnú správu, v ktorej opíše vývoj konkurenčného prostredia na jeho trhu elektrickej energie, kde okrem iného uvedie zmeny pozorované pri relevantných merateľných faktoroch. Vo výročnej správe budú uvedené podrobné informácie o tom, ako boli vypočítané uviaznuté náklady zohľadnené v príslušnom roku a aká bola výška vyplatennej pomoci.
 - (d) Dozorný orgán bude pri svojom posudzovaní kladne hodnotiť degresívnosť pomoci určenej na vyrovnanie uviaznutých nákladov; táto degresívnosť v podstate pomôže dotknutému podniku urýchliť jeho prípravu na liberalizovaný trh elektrickej energie.
 - (e) Najvyššia možná výška pomoci, ktorá môže byť vyplatená podniku na vyrovnanie uviaznutých nákladov, musí byť špecifikovaná vopred. Musí sa tu zohľadniť nárast produktivity, ktorý môže podnik dosiahnuť.
- Podobne musí byť jasne vopred stanovený aj podrobný systém pre výpočet a financovanie pomoci určenej na vyrovnanie uviaznutých nákladov a maximálna doba, počas ktorej môže byť pomoc vyplácaná. V notifikácii pomoci sa zvlášť uvedie, ako budú pri výpočte uviaznutých nákladov zohľadnené zmeny v rôznych faktoroch uvedených v písmene b).
- (f) Aby sa predišlo kumulovaniu pomoci, členský štát sa vopred zaviazá, že nebude vyplácať pomoc určenú na záchranu alebo reštrukturalizáciu podnikom, ktoré sú prijímateľmi pomoci v súvislosti s uviaznutými nákladmi. Dozorný orgán zastáva názor, že vyplatenie kompenzácie za uviaznuté náklady v súvislosti s investíciami do aktív, ktoré neponúkajú perspektívu na dlhodobú životnosť, neuláhačuje prechod elektroenergetického priemyslu na liberalizovaný trh, a preto sa na ňu nemôže uplatňovať článok 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP.
- (6) Dozorný orgán vyjadruje vážne pochybnosti v súvislosti s pomocou určenou na vyrovnanie uviaznutých nákladov, ktorá nevyhovuje uvedeným kritériám alebo ktorá má za následok narušenie hospodárskej súťaže a je z nasledujúcich dôvodov v rozpore so spoločným záujmom:
- (a) Pomoc nesúvisí s oprávnenými uviaznutými nákladmi, ktoré zodpovedajú uvedenej definícii, alebo s jasne definovanými a samostatnými uviaznutými nákladmi alebo táto pomoc presahuje výšku oprávnených uviaznutých nákladov.

(1) Ú. v. ES L 237, 6.9.2001, s. 16.

- (b) Pomoc je určená na udržanie všetkých alebo niektorých príjmov získaných ešte pred nadobudnutím účinnosti rozhodnutia č. 168/1999 bez toho, aby sa striktné zohľadnili oprávnené uviaznuté náklady, ktoré mohli vzniknúť ako dôsledok zavedenia hospodárskej súťaže.
- (c) Výška pomoci pravdepodobne nie je prispôbená tak, aby riadne zohľadňovala rozdiely medzi hospodárskymi a trhovými prognózami, ktoré boli vykonané pri odhadovaní uviaznutých nákladov a skutočnými zmenami, ktoré sa v ekonomike a na trhu v tom čase uskutočnili.

21.5. METÓDA FINANCOVANIA POMOCI URČENEJ NA VYROVNANIE UVIAZNUTÝCH NÁKLADOV

- (1) Štáty EZVO si môžu pre financovanie pomoci určenej na vyrovnanie uviaznutých nákladov vybrať takú metódu, ktorú považujú za najvhodnejšiu. Avšak pri schvaľovaní takejto pomoci sa dozorný orgán ubezpečí, že systém financovania nevyvolá efekty, ktoré sú v rozpore s cieľmi smernice 96/92/ES alebo so záujmami zmluvných strán. Pri záujmoch zmluvných strán sa okrem iného zohľadňuje ochrana spotrebiteľa, voľný pohyb tovaru a služieb a hospodárska súťaž.
- (2) Systém financovania nesmie mať za následok bránenie vstupu iných podnikov alebo nových hospodárskych subjektov na konkrétne vnútroštátne alebo regionálne trhy. Pomoc určená na vyrovnanie uviaznutých nákladov nemôže byť financovaná z poplatkov za elektrickú energiu prepravovanú medzi jednotlivými štátmi EZVO alebo z poplatkov súvisiacich so vzdialenosťou medzi výrobcou a spotrebiteľom.
- (3) Dozorný orgán EZVO takisto zabezpečí, že systém financovania pomoci určenej na vyrovnanie uviaznutých nákladov bude mať za následok spravodlivé zaobchádzanie s oprávnenými a neoprávnenými spotrebiteľmi. Na tento účel bude výročná správa, o ktorej sa hovorí v písmene c) v oddiele 21.4, obsahovať rozčlenenie na oprávnených a neoprávnených spotrebiteľov zdrojov financií určených na vyrovnanie uviaznutých nákladov. Ak sa neoprávnení spotrebiteľia priamo zúčastňujú na financovaní uviaznutých nákladov prostredníctvom poplatku za odber elektrickej energie, musí byť táto skutočnosť jasne uvedená. Príspevok uložený jednej alebo druhej skupine (oprávneným alebo neoprávneným spotrebiteľom) nesmie presahovať časť uviaznutých nákladov, ktoré majú byť vyrovnané, zodpovedajúcich trhového podielu týchto spotrebiteľov.
- (4) Ak súkromné podniky vytvoria fondy na financovanie mechanizmov poskytovania pomoci určenej na vyrovnanie uviaznutých nákladov, spravovanie týchto prostriedkov musí byť jasne oddelené od prostriedkov pochádzajúcich z bežných zdrojov týchto podnikov. Takéto investície nesmú poskytovať žiadne výhody podnikom, ktoré ich spravujú.

21.6. INÉ HODNOTIACE FAKTORY

- (1) Pri posudzovaní štátnej pomoci určenej na vyrovnanie uviaznutých nákladov dozorný orgán zohľadňuje najmä veľkosť a úroveň prepojenia dotknutej siete a štruktúru elektroenergetického priemyslu. Pri pomoci určenej malej sieti s nízkym stupňom prepojenia so zvyšnou časťou EHP je pravdepodobnosť väčšieho narušenia hospodárskej súťaže menšia.
- (2) Táto metodika uviaznutých nákladov sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté usmernenia o vnútroštátnej regionálnej pomoci v regiónoch, ktoré spadajú pod ustanovenia článku 61 ods. 3 písm. a) Dohody o EHP ⁽¹⁾. Ak uplatnenie pravidiel o štátnej pomoci pri uviaznutých nákladoch právne alebo skutočne prekáža vo výkone určitých činností, ktorými boli poverené podniky majúce za úlohu poskytovať služby všeobecného hospodárskeho záujmu alebo majúce podobu fiskálneho monopolu, je možné podľa článku 59 ods. 2 Dohody o EHP udeliť výnimku z týchto pravidiel za predpokladu, že obchod nie je ovplyvnený v takom rozsahu, ktorý je v rozpore so záujmami zmluvných strán.
- (3) Pravidlá uvedené v tejto metodike týkajúcej sa štátnej pomoci určenej na vyrovnanie uviaznutých nákladov vznikajúcich na základe rozhodnutia 168/1999 sú uplatniteľné nezávisle od toho, či ide o verejné alebo súkromné vlastníctvo dotknutého podniku.“

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 111, 29.4.1999 a dodatok EHP č. 18. Pozri v tejto súvislosti aj kapitolu 25 usmernení o štátnej pomoci.